

Radar

Bijna 40 procent van de werknemers die langer dan zes weken ziek is geweest, voelt zich benadeeld door zijn of haar werkgever wegens ziekte. Dat blijkt uit een enquête van Radar, die werd ingevuld door ruim 11.000 mensen. Zo voelen zieke werknemers zich niet goed begeleid, moesten ze te snel weer aan het werk of kregen ze een mindere of minder leuke functie na ziekte. Maar ook komt het voor dat zieke werknemers in de werkloosheidswet (WW) eindigen terwijl zij naar eigen zeggen nog in de ziektewet thuis horen. 26 procent van de mensen die vanuit ziekte in de WW terecht komt, geeft aan dat dit onder druk is gegaan.

Een zorgelijke ontwikkeling zo vindt vakbond FNV. De cijfers passen volgens bestuurder Erica Hemmes in een trend waarbij kosten van de zieke werknemer worden afgewenteld door de werkgever. In de praktijk ziet de FNV het met regelmaat dat een zieke werknemer onder druk wordt gezet om een WW-uitkering aan te vragen. En dat is oneigenlijk gebruik van deze voorziening.

'Wie betaalt bepaalt'

Inzet van een onafhankelijke bedrijfsarts zou goede begeleiding van een zieke werknemer moeten waarborgen. Maar niet in alle gevallen is de arts in de positie om onafhankelijk te handelen. 'Wie betaalt bepaalt' geldt nog steeds, aldus zelfstandig bedrijfsartsen Hans de Wit en Rashied Bakhtali. Hoewel er ook veel werkgevers zijn die goed voor hun personeel zorgen, zien zij dat het gebeurt dat een werkgever de bedrijfsarts onder druk probeert te zetten.

Zo krijgen de bedrijfsartsen soms het verzoek van de werkgever om het beoordelingsverslag, waarin de belastbaarheid van de werknemer wordt beschreven, aan te passen. Hoewel zowel De Wit als Bakhtali zeggen op een dergelijk verzoek niet in te gaan, bestaat daarmee de kans dat zij vervangen worden door een andere arts die wel oordeelt in voordeel van de werkgever.

Ook uit de enquête van Radar blijkt dat er vaak gewisseld wordt van arts. Meer dan een kwart van de respondenten wordt tijdens ziekte gewisseld van arts. In het overgrote deel is dat op initiatief van de werkgever en nog in geen vijf procent op initiatief van de werknemer. Volgens de FNV is dit de manier voor de werkgever om een oordeel dat hem niet zint, terzijde te schuiven.

Verstoorde relatie

Volgens de bedrijfsartsen is er vaak sprake van een verstoorde relatie tussen werkgever en werknemer. Bijvoorbeeld door een arbeidsconflict. Dat was ook het geval bij Marjan, die gezondheidsklachten ontwikkelde als gevolg van een conflict met haar leidinggevende. Volgens De Wit en Bakhtali is er dan ook veel te winnen in het voorkomen van uitval. Nu ziet de bedrijfsarts de werknemer vaak pas in een laat stadium.

'Onderzoek financiering vanuit de zorgverzekeringwet'

Hoewel er al verschillende pogingen zijn gedaan om de onafhankelijke positie van de in de wet te waarborgen, blijft de discussie over de onafhankelijke positie van de bedrijfsarts bestaan. Volgens Gijs van Dijk, Tweede Kamerlid voor de Partij van de Arbeid, moet het huidige kabinet dit onderwerp veel actiever aanpakken. Hij wil dan ook aan minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vragen om te onderzoeken of de bedrijfsarts gefinancierd kan worden vanuit de zorgverzekeringwet. Hiertoe zou de bedrijfsarts onder de eerstelijns zorg moeten komen te vallen. Hierdoor kan de onafhankelijkheid van de arts worden gewaarborgd en hebben alle werkenden toegang tot arbeidszorg.

Reactie werkgeversorganisaties

Werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland herkennen het geschetste beeld niet dat de bedrijfsarts niet onafhankelijk zou kunnen opereren doordat deze betaald wordt door de werkgever. Zij wijzen erop dat de eerste de loondoorbetalingsplicht gedurende eerste twee jaar van de ziekte en de re-integratieverplichting een zware verplichting zijn voor werkgevers. "Daarbij past dat de regie bij de werkgever blijft".

Reactie minister

Minister Koolmees, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid laat in een schriftelijke reactie weten dat zieke mensen geen druk mogen ervaren om weer aan het werk te gaan zonder dat ze voldoende hersteld zijn. Volgens de minister zijn er verschillende wetten die de werknemer beschermen en hij bekijkt met regelmaat of de wetgeving en informatievoorziening daarover werken. Verder laat de minister weten dat de taakverdeling tussen de arbo-arts en de bedrijfsarts een gedeelde zorg is. Momenteel is hij met betrokken partijen in gesprek om de afspraken scherper te krijgen.

Wat kun je doen?

Heb je zelf te maken met ziekte en ben je het niet eens met het oordeel van de bedrijfs- of arbo-arts? Dan kun je een second opinion aanvragen bij een andere bedrijfsarts. Ook is er de mogelijkheid om een deskundigenoordeel aan te vragen bij het UWV.

Naar aanleiding van de uitzending van Radar over arbo- en bedrijfsartsen hebben werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland de onderstaande reactie gegeven.

'VNO-NCW en MKB-Nederland delen niet de opvatting van de FNV dat de bedrijfsarts niet onafhankelijk is omdat deze wordt betaald door de werkgever. Die onafhankelijkheid is wettelijk geborgd en wordt op meer manieren gegarandeerd. Daar speelt onder meer een rol: de professionele richtlijnen van de beroepsgroep, de wettelijke registratie als arts en het medisch tuchtrecht. Bij de gewijzigde Arbeidsomstandighedenwet per 1 juli 2017 is voor de werknemer de wettelijke mogelijkheid gecreëerd tot het vragen van een second opinion aan een andere bedrijfsarts dan de behandelende bedrijfsarts (zie hier nadere opsomming:

Want van groot belang in deze discussie is het feit dat voor de werkgever gedurende de eerste twee jaar van de ziekte de loondoorbetalingsplicht en re-integratieverplichtingen gelden. Dat is een zware verplichting voor werkgevers, in het bijzonder voor het midden- en kleinbedrijf. Daarbij past dat de regie bij de werkgever moet blijven gezien de systematiek van de Wet Verbetering Poortwachter en de loondoorbetalingsplicht. Dat is ook zo door kabinet en kamer vastgesteld bij de wetwijziging in 2017.

Reactie minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Naar aanleiding van de uitzending van Radar over arbo- en bedrijfsartsen heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Wouter Koolmees, de onderstaande reactie gegeven.

'Zieke mensen mogen geen druk ervaren om weer aan het werk te gaan zonder dat ze voldoende hersteld zijn, dat staat voorop. Het is een gedeelde zorg van werkgevers en de overheid om dat te voorkomen. Elke werkgever moet zich daarom laten adviseren door een bedrijfsarts. En elke werknemer heeft het recht zo'n bedrijfsarts te bezoeken en kan een second opinion aanvragen als hij zich niet kan vinden in de bejegening of het advies van de bedrijfsarts.

Er zijn meer regels om zieke werknemers te beschermen. Zo mag een casemanager niet beschikken over medische gegevens, en kan hij een werknemer dus niet hersteld verklaren, en hebben cliënten het recht hun dossier in te zien. Belangrijk is ook dat de wetgeving waarborgt dat werknemers altijd een klachtenmogelijkheid hebben en dat de mogelijkheid bestaat om een deskundigenoordeel bij UWV op te vragen of een beroep op de rechter te doen.

Ik bekijk regelmatig of de wetgeving, en de informatievoorziening daarover, werkt. Vorig jaar is daarom de Arbowet aangepast en zijn na signalen van zieke werknemers, ook in uw programma, de bezwaar- en beroepsmogelijkheden prominenter op de website van UWV gekomen. Ik ben verder doorlopend in gesprek met vakbonden en andere betrokkenen.'

Radar: FNV en bedrijfsartsen pleiten er voor om enkel geregistreerde bedrijfsartsen in te zetten en geen arboartsen. Hoe staat de minister tegenover dit voorstel?

'De eerste verantwoordelijkheid ligt bij de beroepsgroep, de bedrijfsarts is eindverantwoordelijk voor de begeleiding van de zieke werknemer. Maar de taakverdeling is wel een gedeelde zorg, we zijn momenteel in gesprek met de betrokken partijen om de afspraken scherper te krijgen.'